

טיפים 3 -

מיסוי פעילות כיחיד או חברה

אבי נוימן, אסף שטיינברג

קסלמן וקסלמן, רואי חשבון - PriceWaterhouseCoopers

פורסם ב- *THE MARKER* ביום 25.11.2003

אין חולק על כך שהרפורמה במס הביאה לשינויים נרחבים בכל הקשור למסגרת פעילות עסקית כיחיד, כמו גם במסגרת פעילות עסקית חברה אם בדרך של שינויים בנטל המס הישיר ואם בדרך של הפחתת נטל המס על רווחי הון.

תכנית החירום הכלכלית לשנים 2003-2004 הוסיפה גם כן נדבך נוסף וחשוב של הוראות משלימות, המעדכנות את הרפורמה בתחום מיסוי היחיד (לרבות בתחום הביטוח הלאומי). לפיכך, לקראת תום שנת המס, מצאנו לנכון להפנות את תשומת לבכם למספר דגשים חשובים בבחינת כדאיות פעילות כיחיד או במסגרת של חברה.

- **הפחתת נטל המס הישיר**: במסגרת הרפורמה ותכנית החירום הכלכלית אשר השלימה את הרפורמה בהקשר זה, הואצה הפחתת נטל המס הישיר על הכנסות מיגיעה אישית עד לשיעור מס סופי של 49% (החל משנת 2006 חלף 2008 כמתוכנן מלכתחילה) והושבו תקרות הביטוח הלאומי (בגובה 5 המשכורות הממוצעות במשק, החל מ-1 ביולי 2003). לאור השינויים האחרונים נראה כי יש מקום לבחון מחדש אפשרות לפעילות עסקית כיחיד חלף פעילות במסגרת של חברה, תחת הנחה כי רווחי הפעילות מיועדים לשימוש של היחיד. פעילות חברה תגרוור מס אפקטיבי של 52% במשיכת הרווחים "עד הבית" (36% מס ברמת החברה, ו-25% מס נוסף בעת חלוקת הדיבידנד מהחברה ליחיד) ולעומת זאת פעילות כיחיד תבאלדי חבות מס בשיעור מירבי של 49%.

- **שינוי במשטר מיסוי רווחי הון**: במסגרת הרפורמה נקבעה הפחתה כללית במס על רווחי הון הן ביחס ליחידים והן ביחס לחברות, לשיעור אחיד של 25% (שיעור המס המופחת יחול רק על עליית הערך שנצברה מיום 1 בינואר 2003). לאור שינוי דרמטי זה במשטר מיסוי רווחי הון עולות מספר השלכות חשובות:

- **ככל שנבחנת פעילות עסקית הכרוכה בהחזקת נכסים מניבים תשואות שוטפות**: נראה שקיימת העדפה ברורה להחזקה ישירה של הנכסים במישרין על ידי יחיד, שכן בעת מימוש נכסים אלה יחול חיוב במס סופי של 25% על רווח הון חלף מס כולל של 43.75% בהחזקה באמצעות חברה.
- **ככל שנבחנת פעילות עסקית הכרוכה בעיקר בהחזקת נכסים מניבים (לרבות נכסים להשכרה)**: יש לבחון את "נקודת האיזון" האופטימלית, מתוך השוואה בין (א) משקל הרכיב ההוני במכירה הסופית של הנכסים המניבים מסך התשואה של הנכס; (ב) משקל רכיב התשואה השוטפת המופקת מהנכסים המניבים (מס שולי עד 49% כיחיד לעומת 36% כחברה); (ג) כוונה למשיכת רווחים שוטפת (מחברה) או שימוש ברווחים להשקעה.

- **החזקת ניירות ערך סחירים**: שימו לב, כי במקרים מסוימים קיים יתרון בהחזקת ניירות ערך סחירים במישרין על ידי היחיד ו/או באמצעות חברות שקופות שכן המס שיחול בגין יהא סופי עד לרמת היחיד. החזקה באמצעות חברה רגילה תהא כרוכה במס נוסף של 25%, וזאת בנוסף על חבות המס החלה בגין מימוש ניירות ערך.

- **השקעה בפקדונות באמצעות חברה**: דעו כי בהתאם לעמדת רשויות המס שיעור המס המופחת על ריבית מפקדונות (15%) יינתן רק ביחס לפקדונות המוחזקים בידי יחידים ולא ביחס לפקדונות המוחזקים באמצעות "חברת יחידים" (לרבות בהחזקה באמצעות משפחתית/"שקופה"). יש לתכנן את מבנה החזקות האופטימלי בכפוף לאילוף זה.

- **ניצול ניכויים אישיים והטבות סוציאליות** : ככל שמדובר ביחיד הפועל באמצעות חברה, ומוגדר כ"בעל שליטה" בחברה, חלות הן על החברה והן על היחיד מגבלות ניצול הטבות מס הנגזרות מהפרשות והטבות סוציאליות (לרבות לקופות גמל). לפיכך, מומלץ לבחון את האפשרות לביצוע ההפרשות הסוציאליות במישרין על ידי היחיד (דוגמת הפקדות לקופת גמל לתגמולים), חלף ביצוען על ידי החברה.
- **שימוש בחברת CFC** – שימו לב לאטרקטיביות בביצוע ההשקעה בחו"ל שלא במישרין על ידי היחיד אלא באמצעות חברה נשלטת זרה (CFC) (תחת הנחת העדר שליטה וניהול מישראל). כך למשל, ניתן להביא לידי כך שהשקעה בניירות ערך זרים נסחרים וכן השקעה במכשירים פיננסיים שאינם נסחרים, ימוסו בשיעור מס של 25% חלף שיעור מס של עד 50%-35% במישרין על ידי היחיד (בכפוף לשינוי אפשרי במשטר המס על ני"ע זרים החל משנת 2005).
- **הפסקת פעילות עסקית באמצעות חברות נותני שירותים** : לאלו מכם שעברו למבנה עסקי מתן שירותים באמצעות חברה בשל ביטול תקרות הביטוח הלאומי שהיתה בעבר, שימו לב כי לאחרונה נקבעה במסגרת תכנית החירות הכלכלית הוראה ספציפית המאפשרת לנישומים לבחור לבצע פירוק מרצון של חברות נותני שירותים שהתאגדו החל בשנת המס 2002 ועד ליוני 2003, ללא חיוב החברה ו/או בעלי מניותיה במס בגין העברת נכסיה בעת פירוקה. יחד עם זאת, הפירוק יעשה בחיוב מס בשיעור של 50% על רווחיה הלא מחולקים של החברה אך ללא תשלומי ביטוח לאומי על ההכנסה העולה על 35,000 ש"ח לחודש (ובלבד שאלו שולמו ליחיד במהלך הפירוק). הסדר פירוק מיוחד זה אינו מקנה הטבת מס במישור מס הכנסה, שיתכן ותהא קיימת במישור הביטוח הלאומי. אנו מציעים במקביל לבחון גם את חלופת הפירוק בהתאם למסלול הפירוק הרגיל הקיים החוק שמקנה הטבת מס לרווחים לא מחולקים של שנת 2002 (מס של 10%). המשך מתן השירותים גם כיום באמצעות חברת השירותים, כל עוד יש לכך הצדקה וטעם כלכלי, אפשרות מעשית גם כן, אך יש להיות ערים לכך שיתכן ורשויות המס יטילו בקרוב מס גם על רווחיה הבלתי מחולקים של החברה.
- **הכנסות פאסיביות - תכנון מבנה המס האופטימלי במישור הביטוח הלאומי** : בתקנות הביטוח הלאומי נקבע בהכללה כי הכנסות פסיביות יחויבו בדמי ביטוח אם הן עולות משנה מסוימת ולו בשקל אחד על ההכנסות האקטיביות משכר ומעסק של הנישום. נראה כי לאור השבת תקרות הביטוח הלאומי הוקחה עוקצו של מבחן זה, והוא למעשה אפקטיבי רק עד גובה של 35,000 ש"ח וכל זאת על הכנסות מופקות מ-1 ביולי 2003.
- **רכישת חברות בהפסדים – השלכות פס"ד יואב רובינשטיין** : שימו לב, כי לאחרונה קבע בית המשפט העליון כי בנסיבות מסוימות, עסקת רכישה מניית של חברה מפסידה "ריקה מתוכף" שלא עמדה מאחוריה מטרה מסחרית, תחשב כעסקה מלאכותית אשר עוברת את גבולות תכנון המס הלגיטימי בשל המטרה הדומיננטית של העסקה שהיא הרצון להפחית את המס על ידי קיזוז ההפסדים שנצברו בחברה המפסידה שנרכשה כנגד פעילות "חדשה" שתזרם אליה. לאור זאת, יש לפעול במשנה זהירות ולבחון בקפידה ביצוע של עסקאות הכרוכות בהעברת פעילות שבוצעה עד כה בידי היחיד לחברה בהפסדים שנרכשה על ידי היחיד.
- **שימור הטבות מס באמצעות פעילות בחברה משפחתית/שקופה** : שימו לב, כי במידה שהנכם מעוניינים מחד גיסא ליהנות מהיתרונות העסקיים והמשפטיים של התאגדות כחברה, ומאידך גיסא מהטבות המס במישור היחיד (שיעורי מס נמוכים, נקודות זיכוי, ניכויים וכו') הרישיש לפעול במסגרת של חברה משפחתית או שקופה (טרם נכנס לתוקף) המשמרת את הטבות המס השמורות ליחיד. יש לציין כי ההוראות לעניין החברה השקופה יכנסו לתוקף רק עם פרסום תקנות בנושא, שטרם פורסמו עד כה. לפיכך, בהעדר תקנות אלו, הודעה על בקשה להחשב חברה משפחתית לשנת 2004 צריכה להתן לשלטונות המס עד ליום 30 בנובמבר השנה.

*אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
אסף שטיינברג, רואה חשבון (עו"ד) מכהן כסופרוויזר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
האמור במאמר זה הינו על דעת הכותבים בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.*